

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін

**Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.**

« ____ » _____ 2014ж.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

ТКОЕМ 4318 «Тау-кен өндірісінің экономикасы және менеджменті»
пәні

КУ 10 «Кәсіби-ұйымдастыру» модулі

5В070700– «Тау-кен ісі» мамандығы

Инженерлік экономика және менеджмент факультеті

Инженерлік кәсіпкерлік және маркетинг кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) Есенбекова Т.И. әзірлеген.

«Инженерлік кәсіпкерлік және маркетинг» кафедрасының отырысында талқыланған

« ____ » _____ 2014 ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Стеблякова Л.П.

(қолы)

Инженерлік экономика және менеджмент оқу-әдістемелік кеңесі мақұлданған

« ____ » _____ 2014 ж. № _____ хаттама

Төраға _____ Нурмагамбетова Н.А.

(қолы)

Кафедрасымен келісілген

Кафедра меңгерушісі

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат

«Инженерлік кәсіпкерлік және маркетинг» кафедрасының ассистенты
Есенбекова Т.И.

«ИПМ» кафедрасы ҚарМТУ-дың басты корпусында (Қарағанды, Б.Мира, 56), 216 аудиторияда орналасқан, байланыс телефоны 56-75-94, ішкі телефоны 2029.

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны/ ECTS	Сабақтардың түрі					СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі
		байланыс сағаттарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны	сағаттардың барлығы			
		дәрістер	тәжірибелік сабақтар	Зертханалық сабақтар					
7	3/5	30	15	-	45	90	45	135	Тестік тапсырма

Пәннің сипаттамасы

«Тау-кен өндірісінің экономикасы және менеджменті» пәні техникалық мамандықтағы студенттерімен оқылатын кәсіптік пәндердің циклына таңдау бойынша компонентіне кіреді.

Пәннің мақсаты

«Тау-кен өндірісінің экономикасы және менеджменті» пәні дәріптеу мақсаты – қазіргі кездегі нарықтық қарым – қатынастардағы өндіріс тиімділігін арттыру жолдарын оқып білу мақсатын алға қояды.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқу нәтижесінде студенттер:

Пәннің міндеттері мынадай: анағұрлым тиімді өндіріс үшін қажетті экономикалық және моральды сілтемелерді құру туралы білімдерді игеру. Тау – кен инженері өндірісті ұйымдастыруды, басқаруды және жоспарлауды жақсарту есебінен тиімділікті арттыру резервтерін анықтай білуі және жүзеге асыра білуі қажет.

Берілген пәнді оқу нәтижесінде студенттер міндетті:

- өндіріс ресурстарының экономикалық мазмұнын және сипаттамасын;
- тау – кен кәсіпорынының өндірістік – шаруашылық қызметінің нәтижелерін бағалау әдістері мен көрсеткіштерінің экономикалық мазмұнын;
- кәсіпорынды басқарудың теориялық негіздері мен әдістерін;
- тау – кен кәсіпорынының қызметін жоспарлау әдістерін;
- тау – кен кәсіпорынын ұйымдастыру және басқару сұрақтарын шешуді;
- өндірісті, еңбекті және еңбек ақы төлеуді ұйымдастыруды жетілдіру бойынша негізделген шараларды өңдеуді;
- кәсіпорынның өндірістік – шаруашылық қызметін сипаттайтын техника – экономикалық көрсеткіштерді өңдеуді;

- тау – кен жұмыстарын орындауға тапсырмалар мен нарядтарды өңдеуді;
- орындалған жұмыстардың есебін жүргізуді, өндіріс көрсеткіштерін талдауды, басқаруды ұйымдастыруды жетілдіру бойынша ұсыныстарды негіздеуді.

Пререквизиттер

БҰЛ пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: Экономикалық теория негіздері

Постреквизиттер

«Тау-кен өндірісінің экономикасы және менеджменті» пәнін оқу кезінде алынған білімдер келесі пәндерді «Шикізат ресурстарымен қамтамасыз ету» меңгеру барысында қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақ түрлері бойынша еңбек көлемділігі, сағ.			
	лекциялар	Практикалық саб.	СОӨЖ	СӨЖ
1 Өндірістік кәсіпорын шаруашылық жүргізу объектісі ретінде.	2	-	4	4
2 Кәсіпорынның негізгі капиталы	2	2	3	4
3 Кәсіпорынның айналым капиталы	2	2	4	4
4 Кәсіпорынының еңбек ресурстары	4	2	4	4
5 Өндірістік қызмет тиімділігі	4	1	4	4
6 Өндірістің экономикалық және әлеуметтік тиімділігі	4	1	4	4
7 Тау – кен кәсіпорынындағы техника – экономикалық жоспарлау және есеп беру	4	2	6	5
8 Тау – кен кәсіпорынындағы экономикалық талдау әдістері және ұйымдастыру. Кәсіпорынның өндірістік – шаруашылық қызметінің көрсеткіштерін талдау	4	2	6	6
9 Негізгі және көмекші өндірісті ұйымдастыру. Басқарудың негізгі қағидалары мен әдістері. Өндірісті ұйымдастыру және басқару	2	2	6	4
10 Еңбек ақы төлеу қорын жоспарлау және басқару және еңбекті ұйымдастыру. Еңбек ұжымын басқару	2	1	4	6
Барлығы:	30	15	45	45

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі

1. Кәсіпорынның негізгі капиталы
2. Кәсіпорынның айналым капиталы
3. Кәсіпорынының еңбек ресурстары
4. Өндірістік қызмет тиімділігі
5. Өндірістің экономикалық және әлеуметтік тиімділігі
6. Тау – кен кәсіпорынындағы техника – экономикалық жоспарлау және есеп беру
7. Тау – кен кәсіпорынындағы экономикалық талдау әдістері және ұйымдастыру. Кәсіпорынның өндірістік – шаруашылық қызметінің көрсеткіштерін талдау
8. Негізгі және көмекші өндірісті ұйымдастыру. Басқарудың негізгі қағидалары мен әдістері. Өндірісті ұйымдастыру және басқару
9. Еңбек ақы төлеу қорын жоспарлау және басқару және еңбекті ұйымдастыру. Еңбек ұжымын басқару

СӨЖ арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

1. «Кәсіпорын» ұғымына анықтама беру
2. Кәсіпорынның қандай түрлерін білесіздер?
3. Кәсіпкерлік қызмет .
4. Кәсіпорын туралы ҚР заңы .
5. Кәсіпорын табысының жұмыстағы негізгі шарты.
6. Нарық экономикасындағы кәсіпорын .
7. Негізгі қорлар
8. Негізгі өндіріс қорларының құрамы және құрылымын сипаттау көрсеткіштері
9. Негізгі қорлар қалдығы
10. Амортизация нормасының есептеу тәсілі
11. Негізгі қорларды қолдану көрсеткіштері
12. Айналым құралдарды құру ерекшелігі .
13. Айналымдағы қорларға айналым құралдарын таптастыру және айналдыру қорлары және олардың натуральды - заттық ұстауы .
14. Айналым сатысы .
15. Айналымдағы құралдардың құрылымы .
16. нормаланатын және нормаланбайтын айналым құралдары.
17. материалды қорлардың шығындарын нормалау .
18. Айналым құралдардың нормалануы өндірістік қорларда .
19. Айналым құралдарының қолдану көрсеткіші .
20. Кәсіпорында жұмысшыларды сандық жоспарлау .
21. Еңбек өнімділігі және оның өндіріс нәтижелілігі өсу шегінде ықпалын жасау .
22. Еңбек өнімділік түрі .
23. Еңбек сіңіргіштік түрі .
24. Еңбек өнімділігінің өсу шегі факторы .
25. Жұмыс уақытының қолдануын талдауы .
26. Өзіндік құн экономикалық ұғым ретінде .
27. Мақсаттық тәуелділіктегі өзіндік құн түрлері .
28. Өндіріске шығындардың экономикалық элементтермен топталуы.
29. Шығындардың топталуы - мақалаларға .
30. Түзу және жанама шығын .
31. Өнімнің өзіндік құнын жоспарлау .
32. Табыс - өндіріс нәтижесінің көрсеткіші .
33. Пайда түрі .
34. Жалпы және таза пайдасын тарату әдісі .
35. Пайда функциясы және оның білімі негізгінің қайнар көздері.
36. Пайданың негізгі өсу бағыттары .
37. Рентабелділік , оның мағынасы және түрлері .
38. Негізгі бағыттың рентабелділік деңгей жоғарылаулары .
39. Өндіріс тиімділігі көрсеткіштерінің мазмұны және жүйесі.
40. Өтімділік көрсеткіштері.
41. Өндіріс қызметінің тиімділік көрсеткіштері.

42. Капиталдық салымдардың есебі.
43. Нұсқаларды салыстыру кезіндегі сапалық талдау.
44. Ақталу мерзімін есептеу.
45. Жоспарлауды ұйымдастырудың негізгі міндеттері мен қағидалары.
46. Экономикалық және әлеуметтік дамудың жылдық жоспары.
47. Өнімді өндіру және сату жоспары.
48. Еңбек және еңбекақы төлеу бойынша жоспар.
49. Өндірістің өзіндік құны, пайдасы және рентабельділігі бойынша жоспар.
50. Қаржылық жоспар
51. Экономикалық талдаудың негізгі міндеттері.
52. Жабдықтың техникалық жағдайын, оның қолданылу дәрежесін сипаттау.
53. Пайдалы қазбаны өндіру бойынша жоспардың орындалуын талдау.
54. Пайдалы қазбаны өндірудің өзіндік құны бойынша жоспардың орындалуын талдау.
55. Кәсіпорынның өндірістік – шаруашылық қызметінің негізгі көрсеткіштерін талдау.
56. Тау – кен өнеркәсібіндегі өндірісті ұйымдастыру ерекшеліктері.
57. Негізгі өндірісті ұйымдастыру.
58. Өндірісті даярлау.
59. Тасымалдау және көтеру көмекші өндірісін ұйымдастыру.
60. Басқарудың негізгі қағидалары мен тапсырмалары.
61. Басқарудың әлеуметтік психологиялық негіздері.
62. Қазіргі кездегі басқарудың әдістері, олардың нарықтық экономикадағы ерекшеліктері.
63. Тау – кен кәсіпорынының өндірістік құрылымы.
64. Өндірістік үрдістердің жекелеген бөлімдеріне бизнес – жоспар құру. Еңбекақы төлеуді ұйымдастырудың негізгі қағидалары.
65. Еңбек ақы төлеудің негізгі нұсқалары мен жүйелері.
66. Еңбекті ұйымдастыру түсінігі және тапсырмалары.
67. Жұмыс орындарын ұйымдастыру, жабдықтау және қызмет көрсету.
68. Еңбек ұжымын дербес басқару.
69. Ұжымдық келісім – шарттар.
70. Шаруашылық есебі.

Студенттердің білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылау (60% дейін) және қорытынды аттестаттау (емтихан) (40% дейін) бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіштерінің сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты және мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Баллы
Тапсырмаларды тәжірибе жүзінде шешу	Практикалық дағдыларды бекіту	[1],[2],[3]	Семестр бойы	Ағымдық	3,5,6,10,12,14 апта	20
СӨЖМ тапсырмаларын орындау	Практикалық дағдылар мен теориялық білімді бекіту	Лекция конспектілері, бақыланатын тақырыптар бойынша сабақтардың материалдары	Семестр бойы	Ағымдық	7,14 апта	10
СӨЖ тапсырмаларын орындау	Талқылауға ұсынылған сұрақтарға жауап беру және тақырыпты меңгеру	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	Семестр бойы	Ағымдық	7,14 апта	10
Тестілі сұрау жүргізу (аттестацияның 2 блогы)	Практикалық дағдылар мен теориялық білімді бекіту	Лекция конспектілері, негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	1 біріккен сағат	Аралық	7,14 апта	10
Емтихан	Пән материалының меңгерілу деңгейін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	1 біріккен сағат	Қорытынды	Сессия кезеңінде	40
Барлығы						100

Саясат және рәсімдер

«Тау-кен өндірісінің экономикасы және менеджменті» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:

- 1 Сабаққа кешікпей келуді.
- 2 Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
- 3 Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді.
- 4 Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.
- 5 Жіберілген практикалық сабақтарды оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.
- 6 Оқу процесіне белсене қатысу.
- 7 Дәріс кезінде ұялы телефонын пайдаланбау.
- 8 Курстастарға және оқытушыларға шыдамды, ашық және тілектес болу.

Список основной литературы

1. Экономика, организация и планирование горного производства. В.Н.Задорожный, Москва, Недра, 2004г.
2. Организация, планирование и управление производством в горной промышленности, Н.Я. Лобанов, Москва, Недра, 2002г.
3. Основы управления в горной промышленности Н.И. Жазлов, Москва, Недра, 2001г.
4. Организация и управление горным производством. В.И. Ганицкий, Москва, Недра, 2000г.
5. Сборник задач по организации, планированию и управлению горным производством. Москва, Недра, 2000г.
6. Астахов А.С. Экономика и менеджмент горного производства. Книга 1,2. Основы экономики горного производства. Учебное пособие . Академия горных наук, 2002, 368 с.

Список дополнительной литературы

7. Современная экономика.О.Ю. Мамедов, Ростов- на- Дону; изд. «Феликс», 2000.
8. М.С. Мокий, Л.Г. Скамой, М.И. Трубочкина «Экономика предприятия».М:ИНФРА-М, 2002.
9. Жиделева В.В., Каптейн Ю.Н. Экономика предприятия. М: ИНФРА-М, 2002. 131 с.
- 10.Н Л. Зайцев. Экономика промышленного предприятия, М: ИНФРА-М,2002
- 11.В.А. Швандер Экономика предприятия. Тесты. Задачи, ситуации. Учебное пособие- 3-е изд. Перераб. и доп.- М.: ЮНИТИ, 2003.- 254с..
- 12.С.Ф. Покропивный Экономика предприятия. Задачи Ситуации. Решения:учебное пособие- Киев. Знания-Пресс, 2001- 344с

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

ТКОЕМ 4318 «Тау-кен өндірісінің экономикасы және менеджменті»
пәні

КУ 10 «Кәсіби-ұйымдастыру» модулі

31.03.2004 ж. берілген № 50 мем. баспа лицензиясы.

Басуға қол қойылды _____ ж. Пішімі 60 x 90/16. Таралымы _____ экз.

Есептік баспа табағы _____ Тапсырыс _____ Бағасы келісімді

100027. ҚарМТУ баспасы. Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56